

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Polsko-Austriackiego w 2020 r.

I . Zarząd Główny

Zarząd Główny Towarzystwa Polsko-Austriackiego pracował pod kierownictwem jego prezesa, prof. nadzw. dr Zbigniewa Tomkowskiego.

Bieżąca praca Zarządu Głównego TPA była prowadzona przez członków Zespołu Roboczego Prezydium ZG TPA w Warszawie, w składzie prof. Z. Tomkowski, mgr J. Gast, mgr Stanisław Szumski, mgr R. Cetnarski, mgr K. Fordon, mgr J. Jędrzejewski, mgr inż. A. Karliński oraz mgr mec. R. Podświadek. Zespół mógł w 2020 r. odbyć tylko dwa spotkania (22 stycznia i 19 lutego). W obu spotkaniach uczestniczył Przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej TPA, prof. nadzw. dr Marek Żukowski.

Z uwagi na pandemię koronawirusa w Polsce zostały wprowadzone restrykcje ograniczające, między innymi, działalność organizacji społecznych. Przez znaczną część roku niemożliwa była organizacja form działania opartych o zgromadzenia ludzi oraz

uczestnictwa w różnego rodzaju wydarzeniach kulturalnych, naukowych i turystycznych. Ograniczenia te, w sposób oczywisty, odbiły się też na aktywności Towarzystwa Polsko – Austriackiego. Zmusiły one do korekty Planu pracy Prezydium Zarządu Głównego TPA oraz Zespołu Roboczego Prezydium ZG TPA w Warszawie. Wpłynęła także na aktywność Oddziałów Towarzystwa. Możliwe stały się tylko kontakty przez internet i telefon. Tak też kontaktowali się z Prezesami Oddziałów, zarówno Prezes, prof. nadzw. dr Zbigniew Tomkowski jak i Sekretarz Generalny TPA, mgr Stanisław Szumski.

Specjalne znaczenie miało spotkanie, w dniu 6 marca 2020 r., przedstawicieli kierownictwa TPA, w osobach Prezesa, prof. nadzw. dr Zbigniewa Tomkowskiego, Wiceprezesa, mgr Janusza Gasta, Sekretarza Generalnego TPA, mgr Stanisława Szumskiego oraz Sekretarza Zarządu Głównego TPA, mgr inż. Andrzeja Karlińskiego z Ambasadorem Austrii w Warszawie, dr Wernerem Almhoferem. Spotkanie to było nie tylko okazją do podziękowań za objęcie Patronatem Honorowym obchodów 60-lecia powstania TPA i wsparcie tych obchodów, ale także do przekazania informacji o działalności Towarzystwa, w tym o inicjatywach Oddziałów oraz o planach związanych z organizacją kolejnego Polsko – Austriackiego Forum Samorządowego. Ambasador

wyraził zgodę na objęcie Forum Patronatem Honorowym. Przekazano także Ekszelencji Ambasadorowi informację o obchodach 125-tej rocznicy powstania Związku Polaków „Strzecha” w Austrii, które odbyły się we Wiedniu w dniu 29 listopada 2019 r. Zarząd Główny TPA reprezentował na tej uroczystości Wiceprezes, mgr Janusz Gast. Wręczył on medale “60 lat – Blisko Austrii” wraz z publikacjami wydanymi z okazji obchodów 60 - lecia powstania Towarzystwa Polsko – Austriackiego Prezes Janinie Głowackiej, Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Austrii, Jolancie Róży Kozłowskiej, prof. dr. Theodorowi Kanitzerowi oraz Annie Honig.

Ekszelencja Ambasador wysoko ocenił działalność Towarzystwa. Dobre kontakty, zarówno z Ambasadorem Austrii w Warszawie, jak i kierownictwem Austriackiego Forum Kultury w Warszawie, które to pod kierunkiem Radcy Ministra i Dyrektora AFK, Ruperta Weinmanna udziela działaniom Towarzystwa życzliwego wsparcia, są dla Towarzystwa cenioną wartością.

Wiceprezes Towarzystwa, Prezes Zarządu Oddziału TPA we Wrocławiu, mgr Lubomir Wędzicha reprezentował Zarząd Główny TPA w Uroczystej Mszy Świętej z okazji 337 rocznicy Odsieczy Wiedeńskiej, która odbyła się w dniu 13 września 2020 r. na Kahlenbergu, koncelebrowanej przez Nuncjusza Apostolskiego w Austrii arcybiskupa Pedro Lopeza Quintanę. W trakcie uroczystości doszło do ważnego

wydarzenia, do ogłoszenia świętego Jana Pawła II, oraz Sióstr Świętej Marii Urszuli Ledóchowskiej i Błogosławionej Marii Teresy Ledóchowskiej patronami Polonii w Austrii.

Po Mszy Świętej odbyły się coroczne Polskie Dożynki. W uroczystości wzięła udział grupa senatorów RP z Marszałkiem, prof. Tomaszem Grodzkim.

Na zaproszenie Prezesa Towarzystwa Chopinowskiego w Wiedniu oraz Towarzystwa Austria – Polska, prof. dr Theodora Kanitzera, Sekretarz Generalny TPA, mgr Stanisław Szumski, reprezentujący Zarząd Główny, wraz z małżonką, uczestniczyli w XXXVI Chopin Festiwal w Gaming w terminie 14 – 16 sierpnia. Wręczając prof. Kanitzerowi Medal „Za zasługi TPA” podkreślił jego wielkie osiągnięcia w propagowaniu polskiej kultury w Austrii a także w rozwoju współpracy z Polską. Sekretarz Towarzystwa Chopinowskiego w Wiedniu, Mariusz Morga, otrzymał jubileuszowy, pamiątkowy Medal „TPA 60 lat Blisko Austrii”. Udział w tej imprezie był także okazją do wymiany informacji o działalności obu bratnich organizacji.

Zarząd Główny TPA nie zebrał się na posiedzeniach. Tradycyjnie, drugie w roku posiedzenie Zarządu Głównego organizowane przy okazji dorocznych obchodów Święta Narodowego Austrii w październiku, nie odbyło się ponieważ z uwagi na ograniczenia związane z koronawirusem Ambasada Austrii nie zorganizowała w 2020 r. obchodów.

W początkowym okresie roku, kiedy nie zostały jeszcze wprowadzone restrykcje ograniczające też działalność organizacji społecznych, podjęte zostały działania mające na celu zakończenie spraw związanych z obchodami 60-lecia powstania TPA. To przede wszystkim podziękowania dla sponsorów obchodów. Przede wszystkim, prof. Z. Tomkowski i mgr J. Gasta złożyli wizytę Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. Marcinowi Pałysowi. W murach tego Uniwersytetu powstało Towarzystwo i odbyły się jubileuszowe obchody. Stosowne podziękowania zostały także przekazane przez J. Gasta pracownikom administracji Uniwersytetu, które wsparły pomocą organizację uroczystości jubileuszowej.

Prezes Towarzystwa złożył wizytę Prezydentowi Uczelni Łazarskiego, mgr Juliuszowi Madejowi. Był on jednym z Honorowych Patronów uroczystości jubileuszowych TPA. Założyciel tej uczelni, dr Ryszard Łazarski był jednym ze współzałożycieli Towarzystwa Polsko – Austriackiego. Z uwagi na wyjazd zagraniczny nie mógł uczestniczyć w uroczystościach jubileuszowych TPA. Stąd też prof. Tomkowski, w obecności uczestniczącego w uroczystościach jubileuszowych, Dziekana Wydziału Medycznego tej uczelni, prof. dr hab. Pawła Olszewskiego, poinformował Pana Prezydenta Uczelni o przebiegu uroczystości jubileuszowych 60-cio lecia TPA. Kolejne wizyty, zostały złożone przez mgr J. Gasta i mgr. J.

Jędrzejewskiego pozostałym sponsorom obchodów: Krzysztofowi Szadurskiemu, Prezesowi Zarządu firmy Hotele Warszawskie oraz Pawłowi Lewtakowi, Dyrektorowi Generalnemu firmy Hotel Polonia Palace; Dyrektorce w Związku Artystów Wykonawców STOART w Warszawie, mec. Agnieszce Parzuchowskiej – Janczarskiej; Wojciechowi Trojanowskiemu, Członkowi Zarządu firmy STRABAG Sp. z o. o.; Piotrowi Kledzikowi – Prezesowi Zarządu firmy PORR SA oraz Piotrowi Chojnackiemu, członkowi Zarządu i Dyrektorowi Finansowemu tej firmy; Andrzejowi Szumowskiemu – Wiceprezesowi Zarządu firmy Wyborowa SA Pernod Ricard oraz właścicielce Cukierni Wiedeńskiej w Warszawie, pani Annie Suwińskiej - Malkiewicz. Wszystkim wizytowanym przedstawicielom sponsorów obchodów wręczono specjalne dyplomy z podziękowaniem oraz pamiątkowe, jubileuszowe medale. Ten gest został życzliwie doceniony. Ponadto wystosowano dziękczynne listy do osób które przyczyniły się do możliwości organizacji jubileuszowych obchodów.

Ukazał się artykuł o obchodach jubileuszu 60-lecia TPA w czasopiśmie Towarzystwa Austriacko – Polskiego we Wiedniu, „Österreich Polen” nr 257.

Zespół Roboczy Prezydium Zarządu Głównego TPA, kontynuował prace nad organizacją kolejnego Polsko – Austriackiego Forum Samorządowego. Ważnym etapem przygotowań było znalezienie

samorządowego partnera organizacji Forum w Polsce. Dzięki działaniom Sekretarza Zarządu Głównego TPA, mgr inż. Andrzeja Karlińskiego, inicjatora tej inicjatywy TPA, będą nim władze Grodziska Mazowieckiego. To, jedno z najdynamiczniej rozwijających się miast Mazowsza współpracuje od lat z partnerem austriackim – miastem Weiz. Burmistrz Grodziska Mazowieckiego, pan Grzegorz Benedykciński, zadeklarował także wsparcie finansowo-organizacyjne Forum. Pierwotnie uzgodniono że Forum odbędzie się w dniach 14 – 15 maja 2021 r. w Grodzisku Mazowieckim. Pandemia koronawirusa powoduje, że nowy termin Forum trzeba będzie ustalić ponownie.

Nowym przedsięwzięciem Zarządu Głównego TPA, podjętym jesienią z inicjatywy Prezesa Zarządu Głównego TPA, jest projekt organizacji Ogólnopolskiego Konkursu, pt. „Austria jaką poznaję” - „Austria jaką znam”. Ogólnopolski konkurs zostanie zorganizowany przez Zarządu Oddziałów TPA (I etap) oraz Zarząd Główny TPA (II etap). Planowany termin realizacji to czwarty kwartał 2021 r. Założenia programowo - organizacyjne konkursu, opracowane przez prof. Tomkowskiego zostały przez niego skonsultowane z Prezesami Zarządów Oddziałów TPA. Wiceprezes Towarzystwa, Lubomir Wędzicha skonsultował tą inicjatywę z dwoma pozostałymi dolnośląskimi Oddziałami.

Prezes Towarzystwa powierzył Członkowi Prezydium Zarządu Głównego TPA, mgr. Ryszardowi Cetnarskiemu, pełnienie obowiązków Sekretarza Zarządu Głównego TPA z dniem 15 października 2020 r. Będzie on się zajmował organizacją konkursu „Austria jaką poznaję” - „Austria jaką znam”.

Mimo trudnych uwarunkowań, podejmowane były działania mające na celu reaktywację działalności niektórych formalnie istniejących Oddziałów Towarzystwa. Dzięki staraniom i wielkiemu zaangażowaniu dr. Łukasza Połomskiego, przy istotnej pomocy Prezesa Zarządu Głównego TPA, udało się wznowić działalność Oddziału TPA w Nowym Sączu. Dr Łukasz Połomski został też wybrany, na zebraniu inauguracyjnym Oddziału w dniu 13 października, na Prezesa Zarządu Oddziału.

Kontynuowana była współpraca z Polskim Stowarzyszeniem Nauczycieli Języka Niemieckiego. Stowarzyszenie to, podobnie jak inne organizacje społeczne, zmuszone było do aktywności przede wszystkim za pośrednictwem internetu. Zarząd Główny TPA wsparł organizację przez Oddział PSNJNI w Katowicach, za pośrednictwem internetu, konkursu „Austria – Land, czyli wędrówka po landach” (druga edycja), którego finał odbył się 3 czerwca. Zarząd Główny TPA objął także patronat nad Konkursem Beethovenowskim dla młodzieży szkolnej organizowanym przez oddział PSNJNI w Toruniu.

Pierwotnie konkurs, metodą on-line, miał się odbyć w 2020 r. ale z uwagi na utrudnienia związane z pandemią koronawirusa, jego przeprowadzenie zostało przeniesione na 2021 r.

Na bieżąco administrowana była przez wiceprezesa ZG TPA mgr Janusza Gasta strona internetowa TPA. Wprowadzona została nowa zakładka, pt. „Pożegnania” w której to zamieszczane są smutne informacje o zmarłych działaczach TPA.

W 2020 r. odeszło na wieczny odpoczynek kilkoro zasłużonych, wieloletnich działaczy TPA: Prof. dr hab. n. med. Henryk Gaertner - zasłużony działacz krakowskiego środowiska TPA, wieloletni prezes Zarządu Oddziału TPA w Krakowie, członek Zarządu Głównego TPA; prof.dr hab. Adam Koseski - historyk, były naczelny redaktor kwartalnika Zarządu Głównego TPA „Polska-Austria”, członek Zarządu Głównego TPA, rektor Akademii im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku; dr Zbigniew Womaczka - prawnik, działacz warszawskiego środowiska TPA, członek Zarządu Głównego TPA oraz członek Prezydium Zarządu Głównego TPA; mgr Zygmunt Radłowski, socjolog - były członek Prezydium Zarządu Głównego TPA, Prezes Zarządu Oddziału TPA w Warszawie; Czesław Skonka – założyciel i wieloletni Prezes Zarządu Oddziału TPA w Gdańsku, autor publikacji o Austrii. Oddział TPA w Radomiu pożegnał swojego założyciela, redaktora Jerzego Madejskiego oraz Grzegorza

Ostrowskiego który dokumentował fotograficznie działalność Towarzystwa.

Opracowane zostało Sprawozdanie z działalności statutowej TPA w 2019 r. i zamieszczone na stronie internetowej TPA.

II. Oddziały Towarzystwa Polsko – Austriackiego

Mimo wyjątkowo niesprzyjających warunków dla działalności społecznej Oddziałom Towarzystwa udało się zorganizować szereg inicjatyw. Tym bardziej, wszystkim działaczom i członkom TPA którzy przyczynili się do ich realizacji, należą się najwyższe wyrazy uznania.

Oddział Towarzystwa w Cieszynie kierowany był nadal przez Prezeskę **Marię Gawlas**.

Członkowie Oddziału spotykali się trzykrotnie.

Oddział współorganizował Festiwal Ullmannowski w Cieszynie Polskim i Czeskim, w dniach 23 – 26 września. Viktor Ullmann to polsko-austriacki kompozytor, urodzony w 1898 r. w Cieszynie a zamordowany w 1944 r. w obozie koncentracyjnym Auschwitz - Birkenau. Pierwotnie Festiwal miał się odbyć w kwietniu, ale wymogi związane z przestrzeganiem restrykcji sanitarnych związanych z pandemią koronawirusa spowodowały jego przesunięcie na wrzesień.

Pani Maria Gawlas udzieliła wywiadu na temat

stosunków polsko-austriackich oraz działalności Towarzystwa Polsko-Austriackiego Redaktorowi Naczelnemu miesięcznika „Polonika” w Wiedniu, Sławomirowi Iwanowskiemu. Wywiad ukazał się w numerze 5/2020 czasopisma.

Oddział Towarzystwa w Częstochowie, Prezeska Zarządu Oddziału, dr Bogumiła Kmieć.

W roku sprawozdawczym 2019 w oddziale częstochowskim zrealizowano następujące przedsięwzięcia.

Bal Wiedeński

W dniu 24 lutego 2020 r. w sali widowiskowej Szkoły Podstawowej nr 38 w Częstochowie spotkali się członkowie oddziału jak i zaproszeni goście, ażeby najpierw obejrzyć występ debiutantów, a następnie – zgodnie z najlepszymi tradycjami wiedeńskimi – zakończyć karnawał. Uczniowie klas tanecznych oraz początkujący piosenkarze uświetnili swoim występem początek balu.

Pierwszy honorowy taniec – czyli walc J. Straussa „Nad pięknym modrym Dunajem” – zatańczył dr Ryszard Stefaniak – Wiceprezydent Miasta Częstochowy z uczennicą najstarszej klasy tanecznej.

Goście mogli skosztować typowych wiedeńskich wypieków oraz obejrzeć wystawę książek poświęconych parze Cesarskiej Franciszkowi Józefowi II oraz Sissi.

Bal Wiedeński zorganizowano przy współpracy dyrekcji Szkoły Podstawowej nr 38 w Częstochowie oraz Moniki Mielczarek – Soluch, opiekunki Młodzieżowego Koła TPA, która była też współautorką wystroju plastycznego.

Upamiętnienie Odsieczy Wiedeńskiej

Jak corocznie, 12 września – ku pamięci Odsieczy Wiedeńskiej – we wszystkich szkołach, gdzie dotychczas działały Koła Młodzieży TPA, zaakcentowano to wydarzenie historyczne przez prezentacje informacyjne przygotowane przez opiekunki kół w ramach zajęć z języka niemieckiego - było to w czasie, kiedy jeszcze odbywały się zajęcia stacjonarne w szkołach. Po przejściu na nauczanie zdalne realizowanie jakichkolwiek projektów w ramach działalności TPA stało się automatycznie niemożliwe.

Działalność statutowa

Starano się pielęgnować (telefonicznie bądź mailowo) kontakty z partnerami austriackimi:

- Christą Eisner z Urzędu Rządu Krajowego Styrii

- byłym Konsulem Honorowym Polski w Grazu, dr Geraldem Ortnerem
 - Stacją naukową PAN w Wiedniu
 - Muzeum „Cichej nocy” z Mariapfarr (Lungau-Ziemia Salzburska)
- oraz
- Austriackim Forum Kultury w Warszawie
- a także z polskimi:
- Polskim Stowarzyszeniem Nauczycieli Języka Niemieckiego: Zarządem Głównym.

Odbyło się jedno zebranie Zarządu Oddziału w formie klasycznego spotkania, a w lutym (przed balem) jedno zebranie członków (przybyło 36 osób) - ze względów prewencyjnych w kolejnych miesiącach zebrania nie były organizowane.

Większość członków Oddziału stanowią osoby w podeszłym wieku, więc pozostały z nimi wyłącznie telefoniczne kontakty grzecznościowe oraz informowanie o wydarzeniach z Austriackiego Forum Kultury, ze Stacji PAN we Wiedniu. Natomiast osoby mające możliwość korzystania z internetu otrzymywały wiadomości o najnowszych wirtualnych propozycjach drogą elektroniczną.

Oddział Towarzystwa w Lublinie, Prezeska Zarządu Oddziału, dr Elżbieta Muciek.

Lubelski Oddział TP-A rozpoczął działalność w roku 2020 od uczestnictwa w dorocznym spotkaniu

noworoczno-opłatkowym zorganizowanym przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” – Oddział w Lublinie z inicjatywy Dariusza Śladeckiego, prezesa i dyrektora Domu Polonii w Lublinie. Głównym zamysłem inicjatora i organizatora dorocznych spotkań noworocznych jest przede wszystkim jednoczenie środowisk lubelskich organizacji społecznych, pokazanie ich potencjału, ale także zaproszenie kresowych zespołów artystycznych działających przy organizacjach i stowarzyszeniach na Wschodzie. Zarząd TP-A, Oddział w Lublinie reprezentował dr Stanisław Błaziak.

W roku 2020 w działalności Oddziału nastąpiło kilka istotnych zmian. Przede wszystkim zmieniła się siedziba. Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS, który dotychczas zajmował zabytkowy pałac Lubomirskich przy pl. Litewskim 3, w centrum Lublina, a w którego budynku Oddział miał swoją siedzibę, przeprowadził się do nowo wybudowanego obiektu w kampusie zachodnim uczelni przy ul. Głębokiej 45. Zarząd Oddziału uzyskał zgodę dziekana Wydziału – prof. dr hab. Wojciecha Ziętary, na zlokalizowanie lubelskiego TPA w nowym budynku i prowadzenie swojej działalności wzorem lat ubiegłych.

W roku sprawozdawczym Zarząd zbierał się kilkakrotnie, natomiast nie odbyły się tradycyjne zebrania, w tym zaplanowane na ten rok spotkania z dr Ewą Godlewską, Marcinem Przechem oraz dr Litwin-

Lewandowską. Dr E. Godlewska – sekretarz Oddziału przygotowała wystąpienie poświęcone pozycji grup narodowych w Austrii. Mgr Marcin Przech zgromadził relacje ze swoich podróży, opatrzone materiałem ikonograficznym, natomiast dr D. Litwin-Lewandowska przygotowała referat z projektu swojego autorstwa, nagrodzonego w konkursie Narodowego Rozwoju Humanistyki. Dr Dorota Litwin-Lewandowska – skarbnik Oddziału – w roku 2018 została laureatką konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach modułu Uniwersalia 2.1 Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Nagrodzono jej projekt pt. „O polską rację stanu w Austrii. Polacy w życiu politycznym Austrii w okresie monarchii dualistycznej (1867-1918)”. Rozstrzygnięcie, oprócz przyznanych środków, wiązało się z wydaniem przygotowanej monografii w języku angielskim zgodnie z założeniem konkursu, którego przedmiotem jest finansowanie przekładów na języki kongresowe dorobku polskiej humanistyki, obejmującego zarówno dawne, jak i nowe osiągnięcia nauk humanistycznych, w celu włączenia ich do międzynarodowego obiegu naukowego. Anglojęzyczną wersję monografii zobowiązało się wydać i umieścić w naukowych bazach wydawnictwo The Peter Lang Publishing Group. Książka Doroty Litwin-Lewandowskiej ukazała się w grudniu 2020 r. pt.: *The Polish Reason of State in Austria. The Poles in the Political Life of Austria in the Period of the Dual Monarchy (1867–1918)*.

Po raz kolejny zainteresowanie publikacją Oddziału poświęconą *Historycznym i politycznym związkom Polski i Austrii* wydaną w 2015 r. wykazały Ambasada i Ministerstwo Spraw Zagranicznych Austrii. W ten sposób nakład książki ostatecznie się wyczerpał.

Dzięki ks. prof. Edwardowi Walewandrowi z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego wzbogaciły się zbiory książek dotyczących Austrii, powiększając tym samym biblioteczkę TPA w nowej siedzibie. Rok 2020 zakończyło przekazanie życzeń świątecznych i noworocznych członkom Oddziału.

Oddział Towarzystwa w Łodzi, Prezeska Zarządu Oddziału, dr hab. Agnieszka Kisztelińska-Węgrzyńska.

Oddział łódzki skupia głównie grono pracowników naukowych Uniwersytetu Łódzkiego podejmujących w działalności badawczej problematykę zbieżną z celami statutowymi Towarzystwa Polsko – Austriackiego. Stąd też wartością dodaną w jego działalności jest poszerzanie wiedzy dotyczącej szeroko pojętej problematyki austriackiej.

W ramach tej działalności w 2020 r. udało się uzyskać następujące rezultaty.

- 1. Przygotowanie publikacji naukowych dotyczących współczesnej Austrii i relacji polsko-austriackich:**

Dr Jakub Gortat

“Hanna’s Sleeping Dogs (2016) – Andreas Gruber’s and Elisabeth Escher’s coming to terms with the Nazi past in Austria” in *Journal of Austrian Studies*, vol. 53, np. 4 (2020)

Dr Magdalena Żakowska

Kłopoty z Niedźwiedziem. Rosja w niemieckim, austriackim i szwajcarskim dyskursie medialnym od XIX do XXI wieku, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2020.

Dr hab. Agnieszka Kisztelińska-Węgrzyńska

Kwestia ochrony środowiska w polsko-austriackich kontaktach dwustronnych, „Przegląd Zachodni”, 2020, nr 4, s. 142-160.

Relativization of the History by the Austrian Socialists in Polish Comments, “Revista de Științe Politice. Revue des Sciences Politiques”, 2020, nr 4, s. 12-22.

Economic tools for shaping order in Central Europe in Austria's foreign policy, “Revista de Științe Politice. Revue des Sciences Politiques”, 2020, nr 4, s.118-132.

Inwestycje austriackie w Polsce przed 1989 rokiem, „Rocznik Polsko-Niemiecki”, 2021, t.34.

Jednostka wobec globalnego wymiaru stosunków międzynarodowych (red.) Łódź-Kraków 2021, ss. 211.

Dyplomacja Bruno Kreisky’ego wobec przemian na obszarze Europy Środkowej, [w:] Jednostka wobec globalnego wymiaru stosunków międzynarodowych, (red.) A. Kisztelińska-Węgrzyńska, M. Krauze, Łódź-Kraków 2021, s. 51-78, p. 20.

W 2020 przygotowanie pięciu recenzji wydawniczych dotyczących problematyki austriackiej w „Przeglądzie Zachodnim” i „Roczniku Polsko-Niemieckim”.

- 2. Przygotowanie i wdrożenie projektów i grantów badawczych, a także stypendia dotyczące współczesnej Austrii.**

Dr Jakub Gortat

Richard-Plaschka-Stipendium (OeAD), Uniwersytet w Innsbrucku, 01.08.2020 - 31.12.2020

Dr hab. Agnieszka Kisztelińska-Węgrzyńska

W 2020 roku grant Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ. Temat badawczy – *Inwestycje austriackie w Polsce przed 2008 rokiem.*

W 2020 grant w ramach konkursu IDUB UŁ. Tytuł projektu – *Republika wobec kryzysu. Austria wobec problemów Polski i Rumunii w latach 1980-1989. Analiza porównawcza.*

- 3. Udział w konferencjach.**

Dr hab. Agnieszka Kisztelińska-Węgrzyńska

10-TH INTERNATIONAL CONFERENCE AFTER COMMUNISM. EAST AND WEST UNDER SCRUTINY Craiova (Romania), 25-26 March 2020 (online edition, via zoom). Referaty: Relativization of the History by the Austrian Socialists in Polish Comments

Oddział Towarzystwa w Łowiczu, Prezes Zarządu Oddziału, dr Tadeusz Żaczek.

Oddział zrealizował następujące inicjatywy:

*** 7 stycznia 2021 r.** Walne Zgromadzenie członków TPA Oddział w Łowiczu:

- zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2020 r.

- udzielenie absolutorium Zarządowi Oddziału za 2020 r.

*** 3 marca 2020 r.** Prelekcja wygłoszona przez dr Tadeusza Żaczka, nt. „Poznajemy Austrię – najpiękniejsze zabytki Wiednia” wygłoszona dla członków Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Łowickiej w siedzibie Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych Województwa Łódzkiego.

Oddział Towarzystwa w Nowym Sączu, Prezes Zarządu Oddziału, Łukasz Połomski.

W dniu 13 października 2020 r. odbyło się walne zebranie Towarzystwa Polsko –Austriackiego Oddział w Nowym Sączu, podczas którego wznowiono działalność Oddziału. Z uwagi na ograniczenie kontaktów społecznych z powodu restrykcji związanych z pandemią koronawirusa, zebranie odbyło się w formie on-line. Obecnie Oddział liczy 15 członków.

Ukonstytuowały się władze Oddziału. Prezesem został wybrany Łukasz Połomski, zaś jego zastępcą Michał Wójcik. Funkcję sekretarza objęła Agnieszka Filipek, zaś skarbnikiem została Edyta Danielska.

W skład komisji rewizyjnej weszli: Małgorzata Borsukowska-Stefaniczek, Dariusz Chwastek oraz Artur Franczak.

Na tymże zebraniu poinformowano o przyznaniu pierwszej Prezes nowosądeckiego Oddziału, Małgorzacie Borsukowskiej-Stefaniczek, medalu 60-lecia Towarzystwa Polsko-Austriackiego. Następnie członkowie Oddziału TPA w Nowym Sączu dokonali wyboru władz. Zostały one zatwierdzone jednomyślnie, poprzez aklamację.

Podczas dwóch miesięcy działalności w 2020 r. udało się:

1. Otworzyć w listopadzie fanpage Oddziału na portalu Facebook, który nazywa się „Po Galicji” (adres <https://www.facebook.com/PoGalicji> online: <https://www.facebook.com/PoGalicji>).

Codziennie członkowie TPA publikują na nim treści o tematyce kultury austriackiej, historii Galicji i innych ważnych wydarzeniach z naszej działalności. Warto dodać, że posty Oddziału obserwuje już ponad 1500 osób, a najpopularniejsze z nich dotarły nawet do ponad 33700 osób w całej Polsce. Ponadto Oddział wykupił domenę pod przyszłą stronę internetową.

2. Poinformować władze miasta o wznowieniu działań sądeckiego Oddziału TPA.
3. Zaprezentować medialnie TPA w Nowym Sączu w lokalnych mediach.
4. Wystosować apel do Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o ochronę unikalnej sądeckiej Willi Ave, gdzie

rodziła się galicyjska prasa. Dom miał zostać wyburzony, jednak dzięki szerokiej akcji społecznej udało się go uratować i obecnie trwają prace nad wpisaniem go do rejestru zabytków. Przy okazji nawiązano korespondencję z Wojewódzką Konserwator Zabytków, która pozostaje w kontakcie z Oddziałem w temacie ochrony dziedzictwa Galicji.

5. Poinformować listownie Konsula Austrii o wznowieniu działalności przez TPA w Nowym Sączu.
6. 24 listopada 2020 r. odbyło się kolejne spotkanie Oddziału TPA w Nowym Sączu.

Na temat inauguracji Oddziału TPA w Nowym Sączu ukazało się kilka informacji w mediach lokalnych, m.in:

1. „Dobry Tygodnik Sądecki”:

<https://www.dts24.pl/o-austrii-i-galicji-nowe-stowarzyszenie-w-regionie/>

2. Twój Sącz: <https://twojsacz.pl/reaktywowanotowarzystwo-polsko-austriackie/>
3. Telewizja Limanowska TV28: <https://www.tv28.pl/12118-o-austrii-i-galicji-%E2%80%93-nowe-stowarzyszenie-w-regionie>
4. Gorlice.pl: <https://www.gorlice.pl/pl/220/8965/o-austrii-i-galicji-%E2%80%93-nowe-stowarzyszenie-w-regionie.html>
5. Limanowa.in: <https://limanowa.in/index.php/aktualnosci/o-austrii-i-galicji-nowe-stowarzyszenie-w-regionie/51595>

Oddział Towarzystwa w Radomiu, Prezeska Zarządu Oddziału, mgr Irena Szcześniak.

Zgodnie z Planem pracy na 2020 r., 1 lutego odbyło się tradycyjne powitanie Nowego Roku 2020 w restauracji „Prymus” w Radomiu, w którym wzięło udział 25 członków TPA zgromadzonych w Oddziale.

12 lutego odbyło się zebranie członków Oddziału podsumowujące jego działalność w oparciu o przedstawione sprawozdanie merytoryczne i finansowe za 2019 r.

11 marca w Radomskim Klubie Środowisk Twórczych i Galerii „Łaźnia” w Radomiu, z którymi to Oddział współpracuje od wielu lat, odbył się, w ramach spotkań z literaturą austriacką, wykład, nt. „Przyczyny rozbiorów Polski, udział Austrii w rozbiorach, utworzenie Królestwa Galicji i Lodomerii”.

Pozostałe punkty Planu pracy na 2020 r. nie zostały zrealizowane ze względu na ograniczenia nałożone przez władze państwowe związane z pandemią koronawirusa.

Oddział Towarzystwa w Toruniu, kierowany nadal przez Prezeskę Zarządu Oddziału, **mgr Danutę Samsel**.

Udało nam się zorganizować jedno spotkanie:

8 stycznia 2020 r. w Domu Harcerza przy Rynku Staromiejskim 7

Tematy spotkania:

- 1) sprawozdanie z działalności za 2019 rok;
- 2) informacja o uroczystościach z okazji 60-lecia TPA;
- 3) wykład prof. Christiana Schuboeck z Wiednia " Jezioro Nezyderskie jako zagrożenie transgraniczne miejsca na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO”.

Po wykładzie odbyła się dyskusja i wzniesiono toast noworoczny.

W spotkaniu wzięli udział zarówno członkowie TPA Oddział w Toruniu jak i sympatycy oraz przyjaciele Towarzystwa. Spotkania organizowane przez Oddział mają charakter otwarty.

Oddział Towarzystwa we Wrocławiu, Prezes Zarządu Oddziału, mgr Lubomir Wędzicha.

Wrocławski Oddział Towarzystwa Polsko Austriackiego (TPA) został założony w dniu 02.12.1982 r. Oddział liczy obecnie 100 członków którzy złożyli deklarację członkowską (składki za 2020 r. zapłaciło kilkadziesiąt osób). Pracą Oddziału w 2020 r. kierował Zarząd w składzie, wybranym w dniu 7 marca 2019 r.:

Prezes - Lubomir Wędzicha,

Wiceprezes ds. organizacyjnych - Marian Lampczak,

Wiceprezes ds. naukowych – prof. dr hab. Rościsław Żerelik Dyrektor Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego,

Sekretarz i Skarbnik - Wanda Żukowska. W zastępstwie – **Stanisław Meisser.**

Członkowie: Anna Rypińska – Fischer – Kontakty z Austrią, **Iwona Kuras –** Radca Prawny, sprawy prawne, **Igor Salamon, Renata Berdowska.** Nowa funkcja (pozastatutowa) Zastępca Sekretarza: **Dorota Dziemaszkiewicz.**

Łącznie w 2020r. zorganizowano łącznie 11 imprez, w tym:

- **VII Spotkania Zamkowe** w Stetteldorf am Wagram (Austria) z okazji 337 rocznicy Bitwy Wiedeńskiej wspólnie z Prezesem Andrzejem Kempą z Wiednia.
- 5 spotkań klubowych,
- 3 imprezy turystyczne (Węgry, Wiedeń i Praga).
- Spotkanie z przedstawicielami Oddziału Kudowie Zdroju w dniu 2.10.2020 r.
- **Dorota Dziemaszkiewicz** jako Opiekun Koła Młodzieży TPA w SP nr 81 we Wrocławiu (powstało w grudniu 2019r.) zorganizowała, w tym trudnym okresie „Dni Kultury Austrii”, w których wzięło udział 114 uczniów. Składały się na nie:
 - Konkurs drużynowy „Wiedzy o Austrii”
 - „Quiz o Klasykach Wiedeńskich” i najważniejszy:
 - Konkurs plastyczny „Co Wanda Rutkiewicz poza górami mogła zobaczyć w Austrii”. Przewodniczącym Jury był prof. Przemysław Tyszkiewicz z ASP we Wrocławiu. W związku z Konkursem wydano Katalog oraz zorganizowano wystawy prac konkursowych, m.in. w SP nr 81, Galerii Klubu Muzyki i Literatury we Wrocławiu (wernisaż 18 maja 2020r.) oraz w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu (siedziba Biblioteki Austriackiej).

1. **Spotkania Klubowe Oddziału.**

Rok 2020 był ze względu na pandemię kontynuacją działalności Oddziału TPA w znacznie okrojonym zakresie. Członkowie Towarzystwa spotkali się w okresie styczeń – marzec (3 razy) w pierwsze czwartek miesiąca o godzinie 18:00, w Klubie Muzyki i Literatury we Wrocławiu przy pl. Kościuszki 10.

Dzięki staraniom Dyrektora Klubu, Ryszarda Sławczyńskiego oraz współpracy z Akademią Muzyczną we Wrocławiu i Szkołami Muzycznymi Wrocławia, w 2020 r. członkowie Oddziału TPA uczestniczyli w 3 recitalach i koncertach oraz spotkaniach autorskich w dniach: 9 stycznia 2020 r., 6 lutego 2020 r. oraz 5 marca 2020 r.

Ponadto, związku z zamknięciem Klubu, dwa spotkania odbyły się w kawiarni ARMINE przy ul. Bogusławskiego we Wrocławiu, tj. w dniach: 3 września 2020 r. i 1 października 2020 r.

2. **Konferencja popularno-naukowa.**

W dniu 11 września 2020 r. w Zamku Stetteldorf am Wagram w Dolnej Austrii odbyła się kolejna impreza, **VII Spotkania Zamkowe** z okazji 337 lecia Odsieczy Wiedeńskiej, w której wzięło udział 20 członków naszego Towarzystwa. Gospodarzem Spotkań był Prezes Andrzej Kempa z Wiednia. Program Konferencji

Andrzej Kempa – Prezes The World Polonia Sport Federation – Pielęgnowanie tożsamości narodowej poprzez projekty obywatelskie - Odsiecz Wiedeńska.

Lubomir Wędzicha – Prezes Wrocławskiego Oddziału Towarzystwa Polsko-Austriackiego - „Udział Węgrów w walkach 1683 r.”

Ponadto;

- Zwiedzono zamek i pałac.
 - Zwiedzono wystawę o „Janie Pawle II”.
 - Degustowano zamkowe wino.
 - Uczestnicy otrzymali pamiątkowe certyfikaty.
- Spotkania były częścią corocznego cyklu wydarzeń pt. „VIVAT JAN III SOBIESKI”.

Z okazji 337 rocznicy Odsieczy Wiedeńskiej odbyły się następujące inicjatywy:

W Wiedniu w dniu 12 września 2020 r. uczestnicy wyjazdu mieli zaszczyt poznać **Jana Ledóchowskiego**, syna Mieczysława Ledóchowskiego, podczas jego wystąpienia na temat Odsieczy Wiedeńskiej w trakcie wystąpienia panelowego z prof. Carlem Albrechtem Waldsteinem, potomkiem hrabiego Karla Waldsteina, austriackiego wysłannika do Króla Jana III Sobieskiego. Spotkanie zostało zorganizowane przez Federację Polaków w Austrii z jej **Prezesem Andrzejem Kempą** i z Chrześcijańską Demokracją. Tytuł panelu „Jaką postawę przyjąłby Jan III Sobieski wobec bieżących problemów?”.

W dniu 13 września 2020 r., uczestniczono na **Kahlenbergu** w wspomnianej już **Uroczystej Mszy Świętej** z okazji 337 rocznicy Odsieczy Wiedeńskiej.

3. **Imprezy turystyczne.**

Sekcja Turystyczna Oddziału zorganizowała w 2020 r. następujące imprezy turystyczne:

1. 11 – 19 lipca 2020 r. - X wyjazd szkoleniowo – wypoczynkowy do Mezokowesd (ciepłe źródła);
2. 11- 13 września 2020 r. – Wyjazd do Wiednia, opisany wyżej;
3. 2 – 4 październik 2020 r. Powitanie Jesieni (zamiast wiosny).Kudowa Zdrój – Praga.

Niestety w 2020 r. nie odbyło się 5 wyjazdów, które były przygotowane (uczestnicy, hotele, autokary), w tym do: Turcji, na Węgry, III Pętla Alpejska (w sierpniu) oraz Wiedeń (38 rocznica) i Drezno (Targi Adwentowe).

4. **Imprezy różne, towarzyszące.**

- a) Dzięki współpracy z Konsulem Republiki Austrii grupa 18 członków i sympatyków Oddziału uczestniczyła w dniu 22 lutego 2020 r. w **Balu Wiedeńskim**, uznanym za jeden z najlepszych w Świecie.
- b) W trakcie spotkań klubowych była możliwość obejrzenia trzech wystaw tematycznych organizowanych przez Klub Muzyki i Literatury.

W dniu **1 listopada 2020r.** przedstawiciele Zarządu Oddziału odwiedzili groby byłych członków i sympatyków TPA i zapalili na ich grobach znicze od Towarzystwa.

Oddział Towarzystwa w Zamościu, Prezes Zarządu, mec. mgr Roman Podświadek.

7 – go lutego 2020 r. odbyło się Walne Zgromadzenie członków Oddziału.

Przedmiotem posiedzenia było sprawozdanie Zarządu Oddziału oraz Komisji Rewizyjnej za lata 2016 – 2019, wybory władz Oddziału oraz dyskusja nad propozycjami dalszych działań Oddziału. Zgromadzenie pozytywnie oceniło dotychczasową działalność Oddziału. Prezesem Zarządu Oddziału ponownie został wybrany mec. mgr Roman Podświadek.

6 – go marca 2020 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Oddziału z udziałem członków Komisji Rewizyjnej, którego celem była konkretyzacja propozycji przyjętych na Walnym Zebraniu.

Propozycje inicjatyw Oddziału dotyczyły głównie obszaru kultury i turystyki.

Rozmowy z Dyrektorem Austriackiego Forum Kultury w Warszawie, Radcą Ministrem, Rupertem Weinmannem i Dyrektorem Zamojskiego Domu Kultury, Januszem Nowosadem, szły w kierunku zapewnienia możliwości prezentacji twórczości artystycznej młodzieży ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Zamościu dla publiczności austriackiej. Nauczyciele i młodzież z tej szkoły przygotowują musicale na cyklicznie odbywającą się imprezę kulturalną – Zamojskie Lato Kulturalne, które cieszą się uznaniem.

Animatorka tych przedstawień, Katarzyna Beda, prowadzi także zespół wokalny przy Klubie 3

Zamojskiego Batalionu Zmechanizowanego, który również byłby włączony w plany działania Oddziału.

Oddział przyjął dwóch nowych członków, którzy są profesjonalnymi przewodnikami turystycznymi, znającymi bardzo dobrze Austrię. Oferują oni chęć społecznego działania w TPA w zakresie turystyki związanej z Austrią.

Ze względu na ograniczenia związane z pandemią koronawirusem, powyższe plany Oddziału nie mogły być zrealizowane. Dotyczy to również planów współpracy z Fundacją Renowacji Zabytkowej Części Cmentarza w Zamościu.

Pomimo pandemii, nie ustała więź pomiędzy członkami Oddziału. Zarząd Oddziału zachęcał członków do korzystania z przedsięwzięć on-line organizowanych przez Austriackie Forum Kultury w Warszawie.

Uwaga: część drugą Sprawozdania opracowano na podstawie materiałów nadesłanych do Zarządu Głównego przez Zarządy Oddziałów.

*Opracował: Stanisław Szumski, Sekretarz Generalny
TPA*